Länsstyrelsen
Västra Götaland

Mariestads kommun
august.eriksson@mariestad.se

Undersökningssamråd tillhörande Förslag till detaljplan för Lillängen 5:1 m.m. i Mariestads kommun, Västra Götalands län

Handlingar daterade 2026-02-03 för samråd 6 kap. 6 § miljöbalken

Om ärendet

Kommunen har begärt undersökningssamråd med Länsstyrelsen om föreslagen detaljplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Detaljplanen syftar till att i enlighet med kommunens fördjupade översiktsplan från 2024 att möjliggöra för radhusbebyggelse i två våningar. Befintliga kvaliteter som kringliggande gaturum, småskalig bebyggelse och rörelsestråk samt områdes topografi ska utnyttjas och integreras i utvecklingen.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har en rådgivande roll vid kommunens arbete med miljöbedömning. Vid undersökningssamrådet ska Länsstyrelsen stödja kommunen genom att bidra med den kunskap och det underlag som Länsstyrelsen har gällande ett specifikt planområde och som är relevant för undersökningen.

Kommunen bedömer att genomförandet av förslaget inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen anser att kommunen har redogjort för detaljplanens miljöpåverkan på ett tydligt sätt i enlighet med vad som anges i 5 § miljöbedömningsförordningen. Kommunen har utifrån relevant underlag motiverat sitt ställningstagande att ett genomförande av förslaget inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Således behöver inte en miljökonsekvensbeskrivning tas fram.

Övriga synpunkter inför kommande planarbete

Länsstyrelsen vill lyfta följande frågor som behöver beaktas inom ramen för fortsatt planarbete.

Naturmiljö

En naturvärdesinventering (NVI), inklusive häckfågelinventering, behöver utföras i området, lämpligen enligt svensk standard (SS 199000:2023) eller motsvarande. Inventeringen bör avse såväl en förstudie samt fältinventering. Redovisa vilka skyddsåtgärder som behöver vidtas för att minimera påverkan. Av naturvärdesinventeringen behöver följande frågor besvaras:

• om skyddade djurarter förekommer inom områden som omfattas av planerade åtgärder, och arterna använder området för fortplantning, övervintring eller för vila (till exempel häckning inklusive födosöksrevir, yngelplatser, rastplatser, dagvisten), samt hur otillåten störning eller skada kan minimeras eller undvikas, genom att åtgärden anpassas eller skyddsåtgärder vidtas. ’

• hur förutsättningarna är för de skyddade arter (enligt 4 och 4 a §§ artskyddsförordningen) som genom planerade åtgärder förlorar områden för fortplantning, vila och övervintring att tillgodose sina behov i närområdet, och om det krävs anpassningar och skyddsåtgärder för att populationerna ska finnas kvar i området. Närområdet ska avgränsas utifrån den berörda artens (parets eller populationens) lokala revir eller hemområde.

• om åtgärden riskerar leda till att en lokal population av djur och växter med skydd genom 6, 8 och 9 §§ artskyddsförordningen försvinner, samt hur påverkan på arter kan minimeras eller undvikas, genom att åtgärden anpassas eller skyddsåtgärder vidtas.

• i det fall ingrepp i högre naturvärden (NVI 1, 2 och 3) och/eller ekosystemtjänster av allmänt intresse inte kan undvikas bör kompensationsåtgärder övervägas. Sådan kompensation bör i första hand utföras i närområdet och syfta till att återskapa naturmiljöer av samma storlek och ekologiska funktion som de som kan komma att tas bort. Kompensation kan också ske på annan plats, om det är lämpligt utifrån ett landskapsperspektiv.

• Redogör även för eventuell förekomst av invasiva arter. Redovisa hur kontroll kommer att genomföras och vilka försiktighetsåtgärder som planeras att vidtas för att inte sprida invasiva arter.

Länsstyrelsen konstaterar att det aktuella området utgör ett tätortsnära grönområde med stigar som nyttjas av närboende. Enligt 3 kap 6 § ska behovet av grönområden i tätorter beaktas särskilt. Grönområdet är en del av den gröna infrastruktur som knyter samman Grangärdesskogen med Lillängsskogen. Kommunen bör beakta såväl de försämrade möjligheterna för vilt att röra sig i området som de försämrade möjligheterna för tätortsnära rekreation.

Kulturmiljö

En arkeologisk utredning behöver utföras inom berört område. Länsstyrelsen vill uppmuntra kommunen att så snart som möjligt skicka in begäran om arkeologisk utredning, steg 2. Fornlämningsfrågan är inte utredd och det kan finnas okända fornlämningar som påträffas under utredningen. Kommunen kan komma att behöva planera utefter de arkeologiska resultaten. Efter den arkeologiska utredningen steg 2 kan även tillståndsprövning för fornlämningar enligt Kulturmiljölagen, och vidare arkeologiska åtgärder komma att krävas.

Dagvatten

Till samrådsskedet är det viktigt att kommunen tar fram en dagvattenutredning eller motsvarande som redovisar föroreningssituation i dag, vid exploatering och med och utan reningsåtgärder. I VISS framkommer det att urban markanvändning är utpekad att ha en betydande påverkan på möjligheten att nå god status för kvalitetsfaktorn Näringsämnen. Förbättrad dagvattenhantering genom tillsyn och planering - Mariestad, Ullervad är utpekad som en möjlig åtgärd för att förbättra statusen, det är därför viktigt att kommunen arbetar med fråga redan i planeringen för att kunna implementera åtgärder för att minska belastningen från planområdet till recipient.

Lukt & luft

Planområdet är beläget ca 500m från pappersbruket Metsä Tissue AB. Kommunen behöver till samrådet beskriva hur planerade bostäder inom planområdet kan komma att påverkas av negativ lukt från pappersbruket. Detsamma gäller luftutsläpp från industrin.

Förorenad mark

Kommunen behöver till samrådsskedet genomföra undersökningar av markmiljön med avseende på eventuella markföroreningar inom

det skogsområde som planeras tas i anspråk. Om kommunen avser att behålla naturlig mark inom delar av planområdet finns behov av att inkludera undersökning av ytjorden i den översiktliga miljötekniska markundersökningen. Att bevara så kallad ”naturlig miljö”, exempelvis med mossa och annan vegetation, innebär samtidigt ett behov av att utreda förekomsten av potentiellt skadliga ämnen. Sådana ämnen kan tillföras marken genom exempelvis atmosfäriskt nedfall från trafikleder eller andra föroreningskällor.

Det är därför viktigt att beakta att orörd mark inte nödvändigtvis motsvarar en god eller säker miljö. Vid undersökningar av föroreningar i ytjorden bör provtagningen i första hand fokuseras på de översta jordlagren. Om föroreningar påträffas ska vid behov en fördjupad miljöteknisk markundersökning utföras. Vid påträffande av förorening ska en riskbedömning utföras för att utreda om det krävs åtgärder för att kunna medge planerad markanvändning. Finns det behov av åtgärder för att kunna medge planerad markanvändning ska detta säkerställas med en planbestämmelse. Alla steg i processen ska stämmas av med miljökontoret i Mariestad som är tillsynsmyndighet.

Beslutande

Företrädare för natur-och vattenavdelningen, miljöavdelningen, samhällsavdelningen och avdelningen för civilt försvar och beredskap har bidragit till beredningen av detta yttrande. Beslutet har fattats av planhandläggare Emma Ahlgren.

Emma Ahlgren

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:
Länsstyrelsen/
Natur- och vattenavdelningen, Sandra Johansson, Martin Svensson
Miljöavdelningen, Andrea Carstensen
Samhällsavdelningen, Maria Norrman, Johan Apelman
Avdelningen för civilt försvar och beredskap, Mattias Svanström
TF Funktionschef Plan- och bygg, Andreas Severinsson